

Čís. 7934.

Pozemková reforma.

Zákaz dalšího zcizení zabraných nemovitostí (§ 7 záb. zák.) vztahuje se i na zcizení vnucené. Povolena-li přes to vnucená dražba nemovitosti, jest Státní pozemkový úřad oprávněn ku stížnosti. Lhostejno, že byl v pozemkové knize poznamenán pouze zákaz zcizení, nikoliv i zákaz zatížení, aniž záleží na tom, zda zákaz zcizení byl poznamenán na listu B či C.

(Rozh. ze dne 31. března 1928, R I 260/28.)

Soud první stolice povolil exekuční dražbu nemovitostí, jež byly prodány dlužníkům podle § 7 záb. zák. s výslovnou podmínkou, že k dalšímu zcizení jest třeba svolení Státního pozemkového úřadu. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: V této věci jde o vnucenou dražbu nemovitostí, jež byly prodány povinným podle § 7 záborového zákona s výslovnou podmínkou, že k dalšímu zcizení jest třeba svolení Státního pozemkového úřadu. Jest tudíž rozhodnouti, zda se tento zákaz zcizení, který jest veřejnoprávní povahy, vztahuje také na exekuční zcizení. Tuto otázku jest, hledíc k účelu záborových zákonů, zodpověděti kladně. Záborovými zákony mělo se právě tak jako ostatními zákony, týkajícími se pozemkové reformy, docílití sociálně spravedlivějšího rozdělení půdy a zcizovací zákazy měly zabrániti tomu, by dřívější majitelé velkostatku jich opět nenabýly a měly takto odvrátiti zmaření cíle celé pozemkové reformy. Při tom jest ovšem lhostejno, zda velkostatkář, od jehož velkostatku byly pozemky odděleny, jich opět nabyde koupí z volné ruky či příklepem v exekuci. Z toho vyplývá, že se řečený zákaz zcizení vztahuje na každé zcizení, na dobrovolné i na vnucené. Vždyť jinak by bylo možno dosíci zcizení takových nemovitostí bez svolení Státního pozemkového úřadu tím, že by se zadlužily, hypotekární dluhy by se neplatily a tak by se umožnilo, by zákony o pozemkové reformě byly obcházeny a tím by byl zmařen jejich účel. Úvěrová schopnost majitele se ovšem zmenšuje zákazem zcizení, o jaký se jedná. Než tato úvěrová schopnost není tím úplně podlomena, neboť každý věřitel může si včas opatřiti svolení Státního pozemkového úřadu k exekuční realizaci, která by snad později byla nutná. Věřitelům nabyvatele takových nemovitostí, o jaké se zde jedná, nemůže z rozšiřujícího výkladu zákonného ustanovení vzejíti žádná škoda. Musili počítati s ohledem na zákaz zcizení, který již při získání nemovitostí jest v pozemkové knize vyznačiti, s tím, že bez svolení Státního pozemkového úřadu nedocílí uspokojení exekučním zcizením (srv. sb. n. s. čís. 7148).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu

a to

s poukazem na důvody napadeného usnesení a s těmito poznámkami: An zákaz dalšího zcizení bez svolení Státního pozemkového úřadu jest

knihovně poznamenán, není třeba teprve odůvodňovati ze zákonů o pozemkové reformě, neboť jest zjevno, že již podle předpisů knihovního zákona (§ 94) exekuční dražbu, na kterou se podle neúchylné praxe nejvyššího soudu zákaz dalšího zcizení nutně vztahuje, povolití a poznamenati nelze. Ostatně to plyne zřejmě i z § 23 příděl. zákona. Jaké by to bylo právo, aby byl zákaz zcizení ve prospěch Státního pozemkového úřadu poznamenán, avšak úřad tento by neměl práva stížnosti, jak tomu chce stěžovatel, jest nepochopitelné, Státní pozemkový úřad podle zákona zastupuje stát ve všech věcech pozemkové reformy a zejména mu náleží podle zákona přidělového hájení všech zájmů veřejných na majetku přiděleném i po pravoplatném přidělu (§§ 23, 31, 32, 35, 37—55 příděl. zák.). Mylným jest názor stěžovatelky, že, když není poznamenán zákaz zatížení, jest poznamenaný zákaz zcizení bez významu, neboť každý poznamenaný zákaz platí podle svého obsahu, zákaz zcizení tedy na zcizení. Není-li poznamenán zákaz zatížení, mohla se právě proto stěžovatelka se svou pohledávkou dostat do knih, ale, že je poznamenán zákaz zcizení, nemůže hypoteku bez svolení Státního pozemkového úřadu dáti prodati. Křivdy v tom pro ni není, neboť, vidouc v knihách zákaz zcizení poznamenaný, musila s tím počítati. Také jest bez významu, kde v knihách jest zákaz poznamenan, zda na listu B či C, stačí, že jest poznamenan, protože každý zájemník musí nahlédnouti v knihu celou a nemůže vaditi, když poznámka neprovedena přesně podle předpisů zákona (§§ 9 a 10 zák. ze dne 5. prosince 1874, čís. 92 ř. zák.), jen když provedena vůbec, takže vylučuje bezelstnost. Jde o právo materiální a nikoli formální, a nemohou formality, jež podle stavu věci jeví se nepodstatnými, podle § 89 jedn. ř. (§ 2 čís. 10 nesp. říz.) býti na překážku.

Čís. 7935.

Pokud nelze při smlouvě o vzdání se dědictví mluvit o využití dědicovy nouze (§ 879 čís. 4 obč. zák.).

Předpisu § 795 obč. zák. dlužno použiti i na nepominutelného dědice, jenž se dědictví vzdal. Nepominutelný dědic nesmí býti použitím předpisu § 795 obč. zák. postaven lépe, než by byl, kdyby se mu povinného dílu dostalo. Jest-li v pozůstalosti dům, dlužno vyměřiti výši výživného podle výnosu domu; zvýší-li se výnos, lze žádati i za zvýšení důchodu až do výše nutné výživy.

(Rozh. ze dne 31. března 1928, Rv I 963/27.)

Žalobkyně domáhala se na svém bratru a na pozůstalosti po své matce I. by bylo uznáno právem, že poslední pořízení zůstavitelky jest neplatné, že zůstavitelka nebyla oprávněna vyděditi žalobkyni, že se žalovaný bratr stal nehodným dědictví, potlačiv zůstavitelčinu poslední vůli, že vzdání se dědictví žalobkyní podle notářského spisu ze dne 30. září 1927 jest nicotné a neplatné a 2. by byla žalovaná pozůstalost